

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE FILOLOFIE
CATEDRA DE LIMBA ROMÂNĂ

Discutat în ședință a
Catedrei de limba română
din _____

proces-verbal nr. _____

Aprobat în ședință a
Consiliului Facultății de Filologie
din _____

proces-verbal nr. _____

DIALECTOLOGIA

Curriculum disciplinar
(învățământ cu frecvență la zi)

Autori: Ala Sainenco, conf. univ., dr.;
Aurelia Codreanu, lector superior;
Viorica Popa, lector superior, dr.

BĂLȚI
2011

I. Preliminarii

Dialectologia, disciplină lingvistică descriptivă și taxonomică, studiază limba vorbită în varietatea ipostazelor ei teritoriale atât în plan sincron, cât și în plan diacronic. Prin perspectiva dublă a cercetării fenomenelor de limbă, cât și prin axarea pe o limbă vorbită, dialectologia devine un sprijin de importanță majoră pentru lexicologie, îndeosebi pentru etimologie și semantică, pentru istoria limbii literare, sociologie, istorie, etnografie, folclor, psiholingvistică, sociolingvistică etc.

Studiul dialectologiei este marcat de valențele educative în legătură cu formarea conștiinței naționale.

Cunoașterea dialectului local are pentru profesorul de limbă și literatură română și rațiuni practice: impunerea normelor limbii literare și atenționarea asupra variantelor regionale, care, evident, trebuie evitate atunci când utilizează limba literară.

Dialectologia, ca disciplină de studiu, se propune, conform Planului de învățământ, la domeniul **Științe ale Educației**, în semestrul III, anul II, în cadrul modulului Limba română contemporană.

II. Competențe generale (conform Cadrului Național al Calificărilor pentru învățământul superior)

- capacitatea de analiză sistematică a conceptelor, teoriilor și problemelor generate de științele filologice și psiho-pedagogice;
- abilitatea de a identifica potențiale conexiuni dintre aspectele cunoștințelor în domeniu și aplicarea lor în politicile și contextele educaționale;
- capacitatea de a percepe diversitatea celor care învață și complexitatea procesului de studiu;
- conștientizarea varietății contextelor în care se poate desfășura predarea/învățarea limbii și literaturii;
- abilitatea de a conduce/monitoriza programe educaționale;
- abilitatea de a evalua programe/materiale educaționale;
- abilitatea de a desfășura cercetări filologice sau didactice în diferite contexte.

Competențele specifice

- demonstrarea înțelegerii conceptelor fundamentale din domeniul dialectologiei;
- utilizarea surselor științifice de documentare în domeniul dialectologiei;
- comentarea textelor dialectale și faptelor de limbă din perspectivă dialectologică;
- argumentarea fenomenelor lingvistice din textele dialectale;
- abordarea fenomenelor lingvistice în termenii adecvați și actuali ai domeniului dialectologic;
- analizarea textelor dialectale din perspectivă interdisciplinară și transdisciplinară (etnografia, folclorul etc.);
- interpretarea înregistrărilor de texte dialectale (mass-media, colecții de cd-uri etc.);
- aplicarea metodologiei moderne de cercetare în domeniul dialectologiei;
- realizarea cercetări independente în domeniul dialectologiei.

III. Sugestii metodologice

În cadrul cursului se vor aplica atât metode clasice cât și cele moderne.

IV. Activități de învățare și cercetare

- curs;
- seminare (dezbateri, discuții ghidate, studii de caz ș. a.);
- referate, eseuri.

V. Administrarea disciplinei

Codul disciplinei în planul de învățământ	Anul de studii	Semestrul	Numărul de ore			Evaluarea		Responsabil de disciplină
			C	S	Lucr. indiv.	Numărul de credite	Forma de evaluare	
S.103.O.122	II	III	15	15	28	2	E	V. Popa

VI. Tematica și repartizarea orientativă a orelor

a) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la prelegeri

Conținuturi	Nr. de ore	Bibliografie
<p>Tema I. Obiectul de studiu al dialectologiei</p> <ol style="list-style-type: none"> Eterogenitatea/omogenitatea limbajului uman; Obiectul de studiu al dialectologiei; Ramificațiile dialectologiei. 	2	<p>Caragiu-Marioțeanu: 1975, p. 18-19; Coteanu, p. 17 -22; Coșeriu: 1994, p. 91-114, 118 - 122, 142-144; Coșeriu: 1999, p. 97; Frățilă, p. 298 - 305; Ionescu-Ruxăndoiu, p. 10-13.</p>
<p>Tema II. Diferențele diatopice (precizări terminologice)</p> <ol style="list-style-type: none"> Limba istorică, limba comună; Dialect, subdialect, grai, subgrai; Idiolectul; Interdialectul; Limba standard/limba literară; Regional/dialectal/popular. 	2	<p>Cazacu, p. 33-40; Ionescu-Ruxăndoiu, p. 46-51; Coteanu, p. 58 - 65; Coșeriu: 1994, p. 101 - 104, 142-143.</p>
<p>Tema III. Problema limbă-dialect</p> <ol style="list-style-type: none"> Precizări terminologice; Criterii de delimitare a limbii de dialect (cu aplicare la limba română): <ul style="list-style-type: none"> - Criteriul înțelegerii între comunitățile de vorbitori; - Criteriul genético-structural; - Criteriul istorico-politic; - Criteriul subordonării; - Criteriul verigilor intermediare; - Criteriul funcțiilor unui idiom; - Criteriul conștiinței comunității de vorbitori. 	2	<p>Cazacu, p. 9 - 32; Coșeriu: 1994, p. 93 - 100; Graur, p.293 - 311; Ionescu-Ruxăndoiu, p. 44 - 58; Rosetti, p. 395-397.</p>
<p>Tema IV. Metode de studiere a dialectelor</p> <ol style="list-style-type: none"> Informarea: <ol style="list-style-type: none"> Observarea; Ancheta dialectală. Tipuri de anchete; Interpretarea: <ol style="list-style-type: none"> Glosarul dialectal; Monografia dialectală; 	4	<p>Atkinson, p. 7 și urm.; Caragiu-Marioțeanu: 1975, p. 39 - 82; Colesnic, p. 560-563; Coșeriu: 1994, p. 35-78; Coteanu, p. 23-57; Dumistrăcel, p. 29 și urm.;</p>

<p>3. Geografia lingvistică – metodă glotică. Valori și limite;</p> <p>3.1. Harta lingvistică. Tipuri de hărți lingvistice;</p> <p>3.2. Atlasul lingvistic dialectal. Importanța atlaselor lingvistice;</p> <p>4. Culegeri de texte dialectale;</p> <p>III. Abordări moderne în studierea graiului.</p>		<p>Ionescu-Ruxăndoiu, p. 68 - 106; Pavel: 1992, p. 64-70; Purice <i>et alii</i>, p. 5-42.</p>
<p>Tema V. Originea dialectelor limbii române</p> <p>1. Istoricul problemei;</p> <p>2. Româna primitivă. Precizări terminologice;</p> <p>3. Diferențieri dialectale în româna primitivă;</p> <p>4. Originea aromânei;</p> <p>5. Originea meglenoromânei;</p> <p>6. Originea dacoromânei.</p>	2	<p>Gheție: 1994, p. 35-63; Ionescu-Ruxăndoiu, p. 108-125.</p>
<p>Tema VI. Dialectul dacoromân</p> <p>1. Subdialectele dacoromâne. Prezentare generală:</p> <ul style="list-style-type: none"> - subdialectul bănățean; - subdialectul muntean; - subdialectul crișean; - subdialectul maramureșean; - subdialectul moldovean; <p>2. Descrierea lingvistică a subdialectelor dacoromâne;</p> <p>3. Problema limbii române din Republica Moldova;</p> <p>4. Graiurile din Republica Moldova.</p>	2	<p>Caragiu-Marioțeanu: 1975, p. 128 - 188; Caragiu-Marioțeanu: 1996, p. 93 - 98; Cazacu, p. 144-169; Coteanu, p. 74 - 113; Frățilă, p. 19-80, 274-296, 319 - 332; Ionescu-Ruxăndoiu, p. 126-186; Giosu, p. 99 - 106; Gheție, p. 65 - 138; Marin <i>et alii</i>, p. 42-121; Mărgărint, p. 121-128; Melnic: 1977, p. 125 - 130; Zagaevschi: 1993, p. 213-220; Zagaevschi: 1991, p. 69-75.</p>
<p>Tema VII. Dialectul aromân</p> <p>1. Date despre aromâni (numărul, răspîndirea, ocupația principală, starea social-economică și culturală);</p> <p>2. Particularitățile lingvistice (fonetice, lexicale, morfologice, sintactice) ale dialectului aromân;</p> <p>3. Concluzii.</p>	1	<p>Caragiu-Marioțeanu: 1975, p. 216 - 265; Coteanu, p. 116-146; Ionescu-Ruxăndoiu, p. 187-205; Raevschi, p. 61-68; <i>Limba română ...</i>, p. 99-101; Saramandu: 1999, p. 119-123; Saramandu: 1996, p. 3-7.</p>
<p>Tema VIII. Dialectul meglenoromân</p> <p>1. Date despre meglenoromâni (numărul, răspîndirea, ocupația principală, starea social-economică și culturală);</p> <p>2. Particularitățile lingvistice (fonetice, lexicale, morfologice, sintactice) ale dialectului meglenoromân;</p> <p>3. Concluzii.</p>	1	<p>Caragiu-Marioțeanu: 1975, p. 266 - 290; Coteanu, p. 146-156; Ionescu-Ruxăndoiu, p. 206-218.</p>
<p>Tema IX. Dialectul istroromân</p> <p>1. Date despre istroromâni (numărul, răspîndirea, ocupația principală, starea social-economică și culturală);</p> <p>2. Particularitățile lingvistice (fonetice,</p>	1	<p>Caragiu-Marioțeanu: 1975, p. 189 - 215; Coteanu, p. 156-178; Ionescu-Ruxăndoiu, p. 219-232.</p>

lexicale, morfologice, sintactice) ale dialectului meglenoromân; 3. Concluzii.		

b) Tematica și repartizarea orientativă a orelor de seminar

Conținuturi	Nr. de ore	Bibliografie
Tema I. Dialectologia diacronică 1. Aspecte generale ale constituirii dialectologiei ca disciplină lingvistică; 2. Etapele principale ale dezvoltării dialectologiei; 3. Scurt istoric al preocupărilor de dialectologie românească.	1	Caragiu-Marioțeanu: 1975, p.20 - 22; Gheție: 1994, p. 11-34; Ionescu-Ruxăndoiu, p. 23-42.
Tema II. Importanța studierii dialectelor și dialectologiei 1. Importanța teoretică: - pentru lingvistica generală; - pentru gramatica istorică; - pentru istoria limbii literare; 2. Raportul dialectologiei cu alte științe: - sociologia; - istoria; - etnografia; - arhiologia; - folclorul. 3. Importanța practică; 4. Rolul dialectologiei în formarea profesorului de limba și literatura română; 5. Formarea și dezvoltarea competențelor lingvistice prin elemente de dialectologie.	1	Bantoș, p. 193-195; Caragiu-Marioțeanu: 1975, p. 23 – 26; Frățilă, p. 116-132; Ionescu Ruxăndoiu, p. 13 -22; Hristea, p. 128-132; Mănucă, p. 189-192.
Tema III. Structura dialectală a dacoromânei 1. Precizări terminologice; 2. Concepția lui G. Weigand; 3. Concepția lui Al Philippide; 4. Concepția lui Em. Petrovici; 5. Concepția lui S. Jaberg; 6. Concepția lui S. Pușcariu; 7. Concluzii.	1	Caragiu-Marioțeanu: 1975, p. 144 – 151; Coteanu, p. 66-74; Frățilă, p. 319-332.
Tema IV. Unitatea dialectală a dacoromânei 1. Precizări terminologice; 2. Trăsături comune ale dialectelor limbii române; 3. Particularitățile fonetice; 4. Particularități morfologice; 5. Particularități sintactice; 6. Lexicul subdialectelor dacoromâne; 7. Separarea celor patru dialecte; 8. Inovații lingvistice caracteristice dialectelor	2	Caragiu-Marioțeanu: 1975, p. 128-188; Coteanu, p. 66-113; Frățilă, p. 298-305; Gheție: 1994, p. 139-168; Ionescu-Ruxăndoiu, p. 126-186; <i>Limba română ...</i> , p. 205-208.

limbii române; 9. Factorii ce au determinat unitatea limbii române.		
Tema V. Baza dialectală a limbii române literare 1. Istoricul problemei; 2. Teorii privitoare la baza dialectală a limbii române literare; 3. Bazele dialectale ale vechilor variante literare românești; 4. Baza dialectală a limbii literare moderne.	2	Gheție: 1975;
Tema VI. Subdialectul moldovenesc 1. Graiurile subordonate subdialectului moldovenesc: - centrale; - nordice; - sudice; - transnistrene; 2. Particularitățile lingvistice (fonetice, lexicale, morfologice, sintactice) ale graiurilor subdialectului moldovenesc; 3. Concluzii.	2	Caragiu-Marioțeanu:1996, p. 91-97; Marin <i>et alii</i> , p. 42-121; Nistor, p. 26-33; <i>Limba română ...</i> , p. 99-102, 111-116, 205-208; Sandu, p. 185-200; Uliu, p. 207-217; Zagaevschi: 1991, p.69-75; Zagaevschi: 1993, p. 213-220.
Tema VII. Interpretarea materialului dialectal 1. Interpretarea materialului dialectal în baza atlaselor lingvistice; 2. Interpretarea materialului dialectal în baza textelor dialectale; 3. Interpretarea materialului dialectal în baza înregistrărilor efectuate.	2	ALR, Vol. II, III, VI; ALM, vol. I (partea I și a II-a); ALM, vol. II (partea I și a II-a); <i>Dicționar dialectal</i> , vol I-V; <i>Texte dialectale</i> , vol. I-III.
Probă de evaluare dinamică	1	
Tema VIII. Particularități lingvistice ale dialectelor sud-dunărene 1. Dialectul aromân; 2. Dialectul meglenoromân; 3. Dialectul istroromân.	2	Caragiu-Marioțeanu: 1975, p. 189-290; Coteanu, p. 116-178; Ionescu-Ruxăndoiu, p. 187-232; Raevschi, p. 61-68; <i>Limba română ...</i> , p. 99-101; Saramandu: 1999, p. 119-123; Saramandu: 1996, p. 3-7.
Tema IX. Evaluarea lucrului individual	1	

c) Repartizarea orelor de studiu individual

1. Studiul (notițelor de curs, suportului de curs, manualelor) și documentare suplimentară în bibliotecă, pe internet, etc.	4	4. Realizare de teme, referate, eseuri pentru studiul individual	4
2. Activități specifice de pregătire pentru seminar	10	5. Consultații	2
3. Realizare de teme, referate, eseuri pentru seminar etc.	4	6. Examinare finală	4
Total ore studiu individual (pe semestru) = 28			

Teme pentru studiu individual

Conținuturi	Bibliografie
Tema I. Limba română – denumirea corectă a limbii moldovenilor	<i>Limba română ...</i> , 109 -112, 103-108, 198- 208.
Tema II. Unitatea de limbă și de neam	<i>Limba română ...</i> , p. 51 -55, 201 -204, 57 -60, 205-208.
Tema III. Raporturile dintre limba română literară și subdialectele dacoromâne	<i>Limba română ...</i> , p.91- 97, 99- 101, 103- 108, 109- 116.
Tema IV. Realizarea de înregistrări (mass-media, internet etc.). Interpretarea materialului dialectal.	

VII. Evaluarea disciplinei

1. Sugestii de evaluare

Cursul de dialectologie are un caracter dublu: teoretic și practic. Cursul va avea forme intermediare de evaluare: eseuri, comunicări științifice, portofolii etc.,

2. Evaluarea finală – examen integrat

a) Chestionar

1. Obiectul de studiu al dialectologie
2. Aspecte generale ale constituirii dialectologiei ca disciplină lingvistică
3. Etapele principale ale dezvoltării dialectologiei
4. Scurt istoric al preocupărilor de dialectologie românească
5. Importanța studierii dialectologiei (practică și teoretică)
6. Raportul dialectologiei cu alte științe
7. Ramificațiile dialectologiei
8. Diferențe diatopice: dialect, subdialect, grai, subgrai
9. Problema limbă-dialect. Precizări terminologice. Criterii de delimitare a limbii de dialect.
10. Problema limbă-dialect în dialectologia română.
11. Metode de studiere a dialectelor
12. Geografia lingvistică
13. Harta dialectală. Tipuri de hărți dialectale
14. Atlasul lingvistic dialectal. Tipuri de atlase și importanța lor
15. Originea dialectelor limbii române.
16. Structura dialectală a dacoromânei.
17. Dialectul dacoromân. Caracteristicile lingvistice: fonetice, lexicale, gramaticale
18. Subdialectul moldovenesc. Caracterizarea graiurilor subordonate subdialectului moldovenesc.
19. Dialectul aromân. Caracteristicile lingvistice: fonetice, gramaticale, lexicale.
20. Dialectul meglenoromân. Caracteristicile lingvistice: fonetice, gramaticale, lexicale.
21. Dialectul istroromân. Caracteristicile lingvistice: fonetice, gramaticale, lexicale.
22. Dialectele și limba literară română
23. Baza dialectală a limbii române literare
24. Limba română – denumirea corectă a limbii moldovenilor
25. Unitatea de limbă și de neam.
26. Raporturile dintre limba română literară și subdialectele dacoromâne.

b) Mostre de test pentru evaluarea finală

Varianta I

1. Formulați definiția *dialectologiei* ca disciplină lingvistică (2p.).
2. Numiți criteriile lingvistice de delimitare a limbii de dialect (6p.).
3. Numiți 2-3 tipuri de hărți lingvistice (6p.).
4. Realizați, în 20 de rânduri, o caracterizare generală a dialectului meglenoromân (10p.).
5. Identificați particularitățile lingvistice în textul de mai jos:
 - numiți subdialectul (dialectul) limbii române;
 - evidențiați caracteristicile subdialectului (dialectului) limbii române identificat în text (10p.).

Țăs uorî! // țăș șî adămascâ/ țăș șî covuarî ... / țăș î [] pleșurⁱ de istea ... petecari/ cum spunim noi di pus pi j^uos / ... levișeri di lîni .../ pîzî / uorșîsi! P^uot țăsi // pintr-uș cov^uor^u/ di ... n luzimi di ...trei metri/nⁱ trebuii cam^vo trii șferturⁱ di kilogram di "urzalî //ap^oăi uurzîm^u / ...^td^upa așee ne trebui sⁱ v^oapsîm lîni/ difirite colorⁱ...

(Oance Rucsanda, 42 de ani, com. Ghidigeni, jud. Galați)

6. Dezvoltați, în 2-3 enunțuri, teza că limba literară este varianta cea mai îngrijită a limbii naționale (6 p.).

Barem de corectare

Puncte	1-3	4-6	7-9	10-14	15-22	23-29	30-34	35-37	38-39	40
Nota	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Varianta II

1. Definiți conceptul de *dialect* (2 p.).
2. Numiți criteriile extralingvistice de delimitare a limbii de dialect (6 p.).
3. Dezvăluți, în 2-3 enunțuri, în ce constă metoda *geografiei lingvistice* în studiul dialectelor (6 p.).
4. Realizați, în 20 de rânduri, o caracterizare generală a dialectului aromân (10p.).
5. Identificați particularitățile lingvistice în textul de mai jos:
 - numiți subdialectul (dialectul) limbii române;
 - evidențiați caracteristicile subdialectului (dialectului) limbii române identificat în text (10p.).

O fost odată un în ... ũ părat ș-o avut triy fyet'e. Yel atîta îș yubę fyet'el'e d'e și sufle ... și sufl'etu d'in dînsu și l-ar fi dată. Într-o dzî la amnyaz, o zîs îpăratu kătă fyet'e: „Drajil'e mele f'et'e, yo pe voy atîta vă yubăšk, d'e sufl'etu d'in mine l-aș da pintru voy. Dar voy pe mine kum mă yubits ?

(Ana Kozonak, 18 ani, Lunca Ilvei, reg. Cluj)

6. Prezentați i 2-3 argumente privind baza dialectală a limbii române (6 p.).

Barem de corectare

Puncte	1-3	4-6	7-9	10-14	15-22	23-29	30-34	35-37	38-39	40
Nota	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

VIII. Bibliografie¹

1. Atkinson R., *Povestea vieții*, Iași, Editura Polirom, 2006.
2. Bantoș A., *Regionalismul și societatea comunicării* //RLȘL, 2001, nr. 4-8, p. 193-195;

¹Cu * se va nota bibliografia obligatorie.

3. Caragi-Marioțeanu M., *Compendiu de dialectologie română*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1975;
4. *Cazacu B., *Studii de dialectologie română*, București, Editura Științifică, 1966;
5. Colesnic M., *Atlasele lingvistice – suport principal la studierea legităților denominării // Omagiu profesorului și omului de știință Anatol Ciobanu*, Chișinău, CEP USM, 2004, p. 560-563;
6. Corcimari V., *Izoglosa și harta lexicală de ocurențe // RLȘL*, 1991, nr. 5, p. 48-51; nr. 6, p. 66-69;
7. *Coșeriu E., *Introducere în lingvistică*, Cluj, Editura Echinox, 1999;
8. *Coșeriu E., *Lingvistica din perspectivă spațială și antropologică*, Chișinău, Editura Știința, 1994;
9. *Coteanu I., *Elemente de dialectologie a limbii române*, București, Editura Științifică, 1961;
10. **Dicționar dialectal*, volumul 1-5, Chișinău, Editura Lumina, 1985-1986;
11. Dumistrăcel St., *Ancheta dialectală ca formă de comunicare*, Iași, Editura Academiei Române, 1997;
12. *Frățilă V., *Contribuții lingvistice*, Timișoara, Editura de Vest, 1993;
13. *Hașdeu B.-P., *Principii de lingvistică*, Chișinău, Cartea Moldovenească, 1974;
14. Hristea Th., *Sinteze de limba română*, București, Editura Albatros, 1994;
15. *Gheție I., *Baza dialectală a românei literare*, București, Editura Academiei Române, 1975;
16. Gheție I., *Introducere în dialectologia istorică românească*, București, Editura Academiei Române, 1994;
17. *Graur Al., *Studii de lingvistică generală*, București, Editura Didactică, 1955, p. 45-52;
18. *Ionescu-Ruxăndoiu L., *Probleme de dialectologie română*, București, Centrul de Multiplicare al Universității din București, 1973;
19. **Limba română este patria mea. Studii. Comunicări. Documente*, Chișinău, Revista „Limba română”, Tipografia „Balacron” SRL, 2008;
20. *Limba și varietățile ei locale*, București, Editura Academiei Române, 1995;
21. Lobiuc I., *Lingvistica generală*, Iași, Institutul European, 1997;
22. Marin M., Mărgărint I., Neagoe V., *Graiurile românești din Ucraina și Republica Moldova // Cercetări asupra graiurilor românești de peste hotare*, București, 2000, p. 42-121;
23. Mănuță D., „Regionalismul basarabean” – concept literar sau geopolitic //LR, Chișinău, 2004, nr. 4-8, p. 189-192;
24. Mărgărint I., *Construcții cu valoare diminutivală în graiurile dacoromâne sudice // SCL*, 1999, nr. 1, pag. 121-128;
25. Melnic V., *Elemente de morfologie dialectală*, Chișinău, Editura Știința, 1977;
26. Moldoveanu Gh., *De limba moldovenească // Omagiu profesorului și omului de știință Anatol Ciobanu*, Chișinău, CEP USM, 2004, p. 198-208;
27. Neagoe V., *Etnotext – text dialectal //FD*, XII, 1993, p. 123-132;
28. Nistor I., *Românii transnistreni // Basarabia*, 1990, nr. 10, p. 26-33;
29. Pavel V., *Elemente de suport sociolingvistic în anchetele dialectale // RLȘL*, 1992, nr. 6, p. 64-70;
30. *Purice M., Zagaevschi V., *Curs de dialectologie română*, Chișinău, Editura Lumina, 1991;
31. *Pușcariu S., *Limba română. Privire generală*, București, Editura Minerva, 1978;
32. Raevschi N., *Referitor la unele trăsături comune aromâne și limbilor Românei occidentale // RLȘL*, 1991, nr. 4, p. 61-68;
33. Rosetti Al., *Limbă sau dialect //SCL*, IX, 1958, nr. 3, p. 395-397;
34. Sandu D., *Graiul românesc de peste Nistru //FD*, p. XVII, 1998, p. 185-200;
35. Saramandu N., *Flexiunea de gen a numeralului trei în aromână //SCL*, XLVII, 1996, nr. 1-6, p. 3-7;

36. Saramandu N., *Probleme ale studierii substratului aromânei* //SCL, XLII, 1999, nr. 3-4, p. 119-123;
37. Saussure Fr. de, *Curs de lingvistică generală*, Iași, Editura Polirom, 1998;
38. **Texte dialectale*, vol.1-3, Chișinău, Editura Știința, 1971-1987;
39. Todoran R., *Cu privire la o problemă de lingvistică în discuție: limbă și dialect* // SCL, I, 1956, nr. 1-4, p. 91-102;
40. Ulivi A., *Observații privind structurile fonetice a conjuncțiilor în graiurile dacoromâne* //FD, XVII, 1998, p. 207-217,
41. Zagaevschi Vl., *Derivatele arhaice și regionale la substantive în graiuri moldovenești* //FD, XVII, 1993, p. 213-220;
42. Zagaevschi Vl., *Particularitățile dialectale în flexiunea adjectivului* //RLȘL, 1991, nr. 4, p. 69-75.